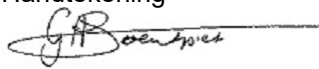

gemeente **Oosterhout**

Routing formulier college

Zaak : Bestuurlijke besluitvorming Visie Sociaal Domein
Zaaknummer : 247998

Datum: 14 sept 2020	Auteur: Glencora Soentpiet	Bereikbaar 14 0162
Status: Openbaar	Team: Advies	Handtekening

Onderwerp:

Visie Sociaal Domein

Geraadpleegde collega's:

Kim van Chastelet
Beleidsadviseurs
Medewerkers SWT
Ferdy Naafs
Sjaak Don
Petra Vonk
Rosalie van den Durpel

Afdelingen:

Advies
Team Sociaal Domein Beleid
Team Sociaal Domein Uitvoering
Opgaveleider wijkgericht werken
Teamleider Sociaal Domein Beleid
Teamleider Sociaal Domein Uitvoering
Teamleider Sociaal Domein Uitvoering

Conclusie raadpleging: Men is akkoord.

Communicatie: middels openbare besluitenlijst

Bijlagen:

- ☐ Brief door college
- ☐ Brief aan gemeenteraad
- ☐ Brief beantwoording vragen ex art 41
- ☒ Nota voor de raad
- ☒ Overige bijlagen: Visie Sociaal Domein

Behandeling in / door:

- ☒ Raad
- ☐ Ondernemingsraad

Datum:

27 oktober 2020

Aard behandeling:

Besluitvormend

Portefeuillehouder

Piena, Willemsen, Van der Helm

NOTA VOOR HET COLLEGE

Datum: 14 sept 2020	Openbaar	Bis-nummer:
Onderwerp: Visie Sociaal Domein		

Voorstel:

De gemeenteraad middels bijgevoegde raadsnota adviseren de visie sociaal domein en de bijbehorende voorstellen 1 tot en met 4 vast te stellen.

1. Waar gaat het over? (samenvatting)

Met het sociaal domein bedoelen we alles wat we vanuit de gemeente doen op het gebied van werk, inkomen, welzijn, meedoen, leren, opvoeden en opgroeien op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, Participatiewet en de Wet Inburgering (per 1 juli 2021). Tot 2020 was de gemeentelijke organisatie grotendeels ingericht langs de lijnen van de afzonderlijke wetten in het sociaal domein. Op basis van die wet- en regelgeving zijn afzonderlijke beleidskaders, -nota's en/of uitvoeringsbesluiten geschreven. Er is nog geen gemeentelijke overkoepelende visie op het sociaal domein.

In de afgelopen anderhalf jaar hebben we een aantal belangrijke stappen gezet om het integraal domeinoverstijgend samenwerken te bevorderen. Zo zijn we in 2019 in opdracht van de gemeenteraad gestart met de pilot 'regelvrij integraal sociaal domein'. Begin 2020 zijn twee nieuwe teams gevormd: Sociaal Domein Beleid (SD Beleid) en Sociaal Domein Uitvoering (SD Uitvoering). Het Sociaal Wijkteam (SWT) vormt in 2020 nog een onafhankelijke stichting, maar zal per 1 januari 2021 onderdeel worden van de gemeentelijke organisatie en officieel deel uit maken van het team SD Uitvoering.

Het vastleggen van een gezamenlijke visie helpt om het integraal samenwerken nog verder te versterken. De richting in deze visie is niet nieuw. Het is eerder een bevestiging van een pad dat we samen al zijn ingeslagen en een logische volgende stap naar een integraal sociaal domein. In deze visie houden we namelijk vast aan de bedoeling van de decentralisaties: de beweging naar de voorkant. Veel van het werk dat op het gebied van beleid en uitvoering is gedaan, is in lijn met de richting die we nu in deze visie vastleggen. We bevestigen gezamenlijk de koers en zorgen er met de visie voor dat we allemaal dezelfde inhoud en invulling geven aan uitgangspunten als *eigen kracht*, *ondersteuning uit de directe omgeving* en *meedoen*.

Met de visie brengen we ook een accentverschuiving in beeld, namelijk dat we ons niet alleen inzetten voor het ondersteunen en versterken van het individu maar ook voor het ondersteunen en versterken van de gemeenschap. In dat laatste speelt onder andere het welzijnswerk een grote rol. Daarmee heeft het welzijnswerk een belangrijke positie binnen het sociaal domein.

Met deze nota wordt de visie op het sociaal domein aan u voorgelegd. Voorgesteld wordt om de gemeenteraad te adviseren deze visie vast te stellen.

2. Wat willen we bereiken en wat wordt de stad er beter van?

We willen dat het goed gaat met de inwoners van Oosterhout. We vinden we het belangrijk dat inwoners een waardevol bestaan kunnen opbouwen, hierin eigen keuzes kunnen maken en

veerkrachtig zijn wanneer het leven (even) tegenzit. Met veerkracht worden inwoners minder snel uit het veld geslagen door de hobbels in het leven. Zij putten kracht uit zichzelf en vinden oplossingen in de eigen directe omgeving. We stimuleren verbondenheid en samenredzaamheid. Daarin zien we de sleutel om welzijn en veerkracht van inwoners te vergroten.

De transformatie van het sociaal domein beoogt een 'beweging naar de voorkant'. De 'voorkant' verwijst naar de vroegtijdige inzet van ondersteuning voordat problemen serieus beginnen te worden en naar het 'voorliggend veld': een veelgebruikte term voor het aanbod van vrij toegankelijke voorzieningen. Zo veel mogelijk en zo vroeg mogelijk problemen opvangen en oplossen in de eigen directe omgeving en/of met inzet van (vrij toegankelijke) voorzieningen in de stad. Op deze wijze vermindert de druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen. Dat is de kern van wat we willen bereiken.

Voorstel 1

In de visie formuleren we wat we vanuit het sociaal domein belangrijk vinden: welzijn en veerkracht van inwoners. We zien in verbondenheid en samenredzaamheid een belangrijke sleutel om welzijn en veerkracht te vergroten.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Voorstel 2

In de visie formuleren we wat we vanuit het sociaal domein willen doen:

- het vergroten van welzijn en welbevinden van inwoners;
- het verrijken en versterken van de sociale basis;
- preventie in de vorm van vrij toegankelijke vormen van ondersteuning en hulp, zodat zo veel mogelijk wordt voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden;
- het verminderen van de druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen.

Voorstel 3

In de visie formuleren we ook wat we willen zijn:

- Integraal, waarbij we in de samenwerking effectief te werk gaan om de inwoner snel de beste combinatie van ondersteuning en hulp te bieden;
- Proactief, waarbij we erop af gaan als we zien of signalen ontvangen dat er onder het oppervlak wat (meer) aan de hand is.

Voorstel 4

Bij het bieden van ondersteuning en hulp gaan we altijd uit van:

- Eigen kracht (de mogelijkheden én beperkingen);
- De kracht van de directe omgeving (eigen netwerk én voorzieningen in de buurt);
- De kracht van betekenisvol meedoen (gezien en gehoord voelen, 'ertoe doen').

Veel begrippen in de visie zijn zeker niet nieuw. De ideeën van eigen kracht, steun vanuit het eigen netwerk en meedoen zijn gemeengoed in zo goed als alle beleidsnota's binnen het sociaal domein. In

de visie worden echter wezenlijke nuances aangebracht en wordt de spanning blootgelegd rondom een aantal van deze begrippen. Zo wordt er stil gestaan bij:

- eigen kracht in relatie tot cognitieve vaardigheden en mentale belasting;
- versterken van het sociale netwerk bekeken vanuit het individu en diens eigen verantwoordelijkheid daarin versus de collectieve opdracht tot het verrijken van de sociale basis (door inwoners, gemeente, organisaties, verenigingen, stichtingen en instellingen);
- meedoen in het licht van betekenisvolle participatie.

Het proces tot het komen tot deze visie is er een van bewustwording. Waar zijn we van binnen het sociaal domein, waar staan we voor en wat bedoelen we precies met de veelgebruikte termen die tot vakjargon zijn verheven maar waar gezamenlijk betekenis en inhoud aan moet worden gegeven? Het proces van bewustwording stopt niet als de visie is vastgesteld. Het breed uitdragen van de visie binnen de gemeentelijke organisatie en daarbuiten brengt het proces verder. Bewustwording is van belang omdat het helpt bij het maken van afwegingen en keuzes in beleid en praktijk.

Visie als kapstok voor beleid

Parallel aan de ontwikkeling van de visie op het sociaal domein is ook gewerkt aan de beleidsnota *Het Nieuwe Welzijn* en de beleidsnota *Toekomst van dagbesteding en begeleiding*. Beide beleidsnota's zijn direct af te leiden uit de overkoepelende visie op het sociaal domein. Daarom bieden we deze gelijktijdig aan voor besluitvorming door de gemeenteraad.

Toekomst van dagbesteding en begeleiding in Oosterhout

Dagbesteding en begeleiding als plekken van ontmoeting en verbinding vormen laagdrempelige vrij toegankelijke voorzieningen waar inwoners eenvoudig hun weg naar toe vinden. Hier kan vroegtijdig ondersteuning worden geboden. Hier komt een verscheidenheid aan mensen. Inwoners zonder en inwoners met een kwetsbaarheid, met zwaardere maar ook lichtere beperkingen en problematiek, jeugdigen, jongvolwassenen en ouderen. De voorzieningen hebben wortel geschoten in de buurt of wijk. Het is een plek van betekenis geworden voor veel verschillende Oosterhouters. Er wordt een verscheidenheid aan activiteiten georganiseerd voor en door buurtbewoners en deelnemers. Deze voorzieningen bevorderen de sociale cohesie en samenredzaamheid. Ze versterken en verrijken de sociale basis.

Het Nieuwe Welzijn

De gemeente is vanuit de Jeugdwet, Wmo, Participatiewet, de Wgs en de wetgeving omtrent statushouders en inburgering opdrachtgever voor het welzijnswerk in Oosterhout. Het doel van welzijnswerk is het bijdragen aan de kwaliteit van leven van individuen en groepen. Zo ondersteunen we (groepen) inwoners in het opbouwen van een waardevol leven. Het welzijnswerk biedt laagdrempelige en vrij toegankelijke collectieve en/of individuele ondersteuning. Als gemeente geven we het welzijnswerk een stevige opdracht om de verbondenheid en samenredzaamheid in de samenleving te vergroten. De welzijnswerkers zijn daar waar de inwoners te vinden zijn. Ze vormen de vertrouwde gezichten voor de mensen in de wijk en zijn benaderbaar.

4. Wat zijn de risico's?

Vanuit financieel oogpunt schept de visie verwachtingen. De verwachting is dat door het verrijken van de sociale basis, de inzet van preventie middels vrij toegankelijke voorzieningen en meer integraliteit de financiële druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen zal gaan afnemen. Er is echter nog weinig onderzoek gedaan of deze drie pijlers in de praktijk inderdaad leiden tot lagere kosten van de niet-vrij toegankelijke voorzieningen. Door monitoring vanuit drie perspectieven (niet-vrij toegankelijk, vrij toegankelijk en toegang) gaan we na wat de financiële effecten zijn van de visie.

De visie is gericht op de middellange en lange termijn. Met het oog op de huidige druk op de budgetten binnen het sociaal domein zullen we onze aandacht ook gericht houden op de korte termijn om na te gaan welke inhoudelijke en bedrijfsmatige maatregelen (groot en klein) mogelijk zijn om de kosten te drukken. Het blijft van belang om scherp te zijn op waarvoor indicaties worden afgegeven (noodzaak, zwaarte en duur). Speerpunt blijft om meer samen te werken om op deze manier de meest doeltreffende en voordelige zorg te bieden. Binnen de teams Sociaal Domein blijven we insteken op meer financiële bewustwording.

5. Wat zijn de kosten en waaruit wordt het betaald?

De meerjarenbegroting voor het sociaal domein ziet er als volgt uit.

Begroting*	2020	2021	2022	2023
Wmo	16,4	18,0	18,0	18,0
Jeugd	16,0	16,3	16,3	16,3
P-wet & SHV	26,1	26,8	26,8	26,6
Totaal	58,5	61,1	61,1	60,9

**volgens de concept begroting 2021, welke nog ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad.*

De insteek is om door het verrijken van de sociale basis, de inzet van preventie middels vrij toegankelijke voorzieningen en meer integraliteit met hetzelfde budget meer te bereiken.

6. Wie gaat het doen?

Team sociaal domein beleid, team sociaal beleid uitvoering, in samenwerking met de gesubsidieerde en gecontracteerde maatschappelijke partners en organisaties.

7. Wat en hoe gaan we communiceren? (Wat is de kernboodschap?)

We willen dat het goed gaat met de inwoners van Oosterhout. We vinden het belangrijk dat inwoners een waardevol bestaan kunnen opbouwen, hierin eigen keuzes kunnen maken en veerkrachtig zijn wanneer het leven (even) tegenzit. Met veerkracht worden inwoners minder snel uit het veld geslagen door de hobbels in het leven. Zij putten kracht uit zichzelf en vinden oplossingen in de eigen directe omgeving. We stimuleren verbondenheid en samenredzaamheid. Daarin zien we de sleutel om welzijn en veerkracht van inwoners te vergroten.

In de visie Sociaal Domein stelt het college de raad voor om in te zetten op:

- het vergroten van welzijn en welbevinden van inwoners;
- het verrijken en versterken van de sociale basis;
- preventie in de vorm van vrij toegankelijke vormen van ondersteuning en hulp, zodat zo veel mogelijk wordt voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden;
- het verminderen van de druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen.

Doel is om inwoners in de eigen directe omgeving te helpen, voordat problemen serieus beginnen te worden. Dat doen we met de inzet van vrij toegankelijke voorzieningen, zoals burgeradviseurs of activiteitencentra. Op deze wijze vermindert de druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen.

Het raadsvoorstel wordt toegelicht tijdens een persgesprek.